

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП

Кафедра Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Схвалено на засіданні кафедри
УПЕППУ

Протокол № 1 від 26.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Ганна ПОПОВА

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ»***

Спеціальності: **051 Економіка**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Економіка»**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Попова Ганна Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Викладач:

Попова Ганна Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Силабус розглянуто на засіданні кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління
Протокол №1 від 26.08.2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Фінанси, гроші та кредит
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 28 год. Практичні заняття: 28 год. Самостійна робота: 64 год.
Термін вивчення дисципліни	4 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/opp-ekonomika-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація

П.І.Б. викладача	Попова Ганна Юріївна
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Завідувачка кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління
Дисципліни, які викладає НПП	Економічна теорія, Фінанси, гроші та кредит, Просторова та регіональна економіка, Облік і аудит, Економічний аналіз та бізнес-діагностика, Аналіз та прогнозування економічних процесів
Напрями наукових досліджень	Економіка, фінанси, облік і аудит
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0001-8136-5834 Профіль Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=&hl=uk&user=NqFTewYAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	-
Контактний тел.	-
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/2024_popova-g.ju.-portfolio-maup-1.pdf

1. Структура курсу

1.1 Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Фінанси, гроші та кредит» спрямована на формування у здобувачів знань про теоретико-методологічні та методичні основи розвитку грошової системи і грошового обігу, фінансової, кредитної та валютної систем.

Курс охоплює основні положення щодо фінансових процесів, інформаційного забезпечення та вміння ефективно використовувати сучасний грошово-кредитний інструментарій у практичній діяльності економіста.

1.2 Мета дисципліни

Метою викладання даної дисципліни є формування системних знань щодо теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування в ринковій економіці фінансів, грошей, кредиту та банків.

1.3 Предмет курсу: фінансова система, фінансовий механізм та грошово-кредитна система держави.

1.4 Завдання вивчення дисципліни:

ознайомити студентів з фінансами як сукупністю грошових відносин, які пов'язані із формуванням, мобілізацією та розміщенням фінансових ресурсів, а також із сутністю, функціями та роллю грошей і кредиту;

розвинути вміння аналізу закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового та кредитного ринків;

сформувати навички взаємодії з комерційними банками та страховими фірмами як у якості фізичних осіб, так і в якості представників юридичних осіб (підприємств і установ);

навчити здобувачів використовувати фінансові інструменти, працювати в системі безготівкових розрахунків, вести операції з готівкою;

набути практичних навичок щодо формування фінансової політики фірми;

розвинути здатність до визначення показників грошової маси, грошової бази, грошово-кредитного мультиплікатора, рівня інфляції, індексу цін, показників валютних операцій комерційних банків, відкритої валютної позиції, тощо.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

Вивчення навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» базується на знаннях та вміннях, отриманих здобувачами освіти при вивченні таких дисциплін: «Економічна теорія», «Інформатика та цифрові технології», «Статистика», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Постреквізити:

Після завершення курсу здобувачі набувають знань, умінь і навичок, які стануть основою для подальшого навчання, професійного зростання та виконання будь-яких навчальних завдань, передбачених в основних та вибіркових компонентах даної ОПП.

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

1.7 Очікувані результати навчання (РН).

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

PH21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

PH22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

PH23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

2. Зміст навчальної дисципліни

Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та практичної частин.

Змістовий модуль 1. ФІНАНСОВА СИСТЕМА, ГРОШІ ТА ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Тема 1. Необхідність, сутність і роль фінансів.

Необхідність та сутність фінансів. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Функції і роль фінансів.

Тема 2. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи. Управління фінансовою системою.

Структурна будова та засади функціонування фінансової системи. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи. Управління фінансовою системою.

Тема 3. Фінансова політика та механізм її реалізації.

Сутність, складові і типи фінансової політики. Фінансовий механізм. Організаційно-правове забезпечення фінансової політики. Фінансове право. Фінансове планування. Організація здійснення фінансової політики. Фінансовий контроль.

Тема 4. Походження, суть і функції грошей.

Походження грошей. Суть, функції та роль грошей в ринковій економіці.

Види грошей.

Тема 5. Грошовий обіг і грошові потоки.

Грошовий обіг і його структура. Загальна схема грошового обігу і грошові потоки.

Готівкові та безготівкові грошові розрахунки. Грошова маса та її структура. Закон грошового обігу.

Тема 6. Грошовий ринок і грошові системи.

Суть та особливості функціонування грошового ринку. Попит на гроші та його загальна характеристика. Пропозиція грошей і механізм її формування. Рівновага на грошовому ринку.

Поняття, структура й типи грошових систем. Види металевих грошових систем.

Паперово-грошові системи. Створення грошової системи України. Грошово-кредитна політика, її цілі та інструменти.

Змістовий модуль 2. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА

Тема 7. Інфляція і грошові реформи.

Сутність, види і причини інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Інфляція в Україні та її особливості. Грошові реформи. Антиінфляційне регулювання.

Тема 8. Валютний ринок і валютні системи.

Поняття валюти. Валютний курс і способи його визначення. Валютний ринок та валютні операції. Поняття валютної системи. Міжнародні валютні системи. Валютне регулювання. Валютна політика НБУ.

Тема 9. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.

Металістична і номіналістична теорії грошей. Класична кількісна теорія грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії. Дж.Кейнс і його внесок у кількісну теорію грошей. Монетаризм як сучасна теорія грошей. Грошова політика України у світлі монетаризму.

Тема 10. Кредит у ринковій економіці. Фінансові посередники грошового ринку.

Необхідність та сутність кредиту. Позичковий капітал і позичковий відсоток. Форми, види та функції кредиту. Поняття кредитної системи та її побудова. Роль кредитної системи в розвитку економіки.

Сутність і основні функції небанківських кредитних установ. Інвестиційні фонди. Пенсійні фонди. Кредитні спілки у системі парабанків. Страхові компанії та ломбарди.

Тема 11. Центральні банки. Комерційні банки.

Походження центральних банків. Національний банк України. Функції центрального банку. Грошово-кредитна політика НБУ.

Основи організації діяльності комерційних банків. Ресурси комерційного банку.

Організація і форми банківського кредитування. Контроль і регулювання діяльності комерційних банків з боку центрального банку.

Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.

Світовий ринок позичкового капіталу і його структура. Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк. Європейський банк реконструкції і розвитку

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм та операційних систем, таких, як програми

презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проекти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання.**

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbi>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyye>

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Розрахунок балів (ЗМ1, ЗМ2)

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях	2	6	12
Виконання завдань для самостійної роботи	2	9	18
Виконання модульної роботи	20	2	40
Виконання ІНДЗ	30	1	30
Разом:			100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з 12 тем.*

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 1,5 балів;
відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 0,5 бали (враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей та розрахунків).

Максимальна кількість балів за одну роботу – **2 бали.**

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **12 балів.**

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Необхідність, сутність і роль фінансів. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи. Управління фінансовою системою. <i>Практичне заняття 1</i></p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none">1. Основні передумови та етапи розвитку фінансів, їх зміст.2. Виникнення науки про фінанси.3. Фінансові відносини, їх сутність та суб'єкти.4. Зміст функцій, що виконують фінанси.5. Місце розподільчої функції фінансів в відтворювальному процесі.6. Особливості фінансових відносин.7. Фінансові ресурси, джерела і особливості їх формування.8. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.9. Які категорії належать до фінансових. <p>Аналітичні питання</p> <ol style="list-style-type: none">1. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.2. Історія розвитку фінансів. <p>Творче завдання</p> <p>Складіть структурно-логічну схему взаємозв'язку основних фінансових категорій.</p> <p>Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none">1. Фінансова наука: історія та сучасність.2. Українська фінансова школа.3. Ролі фінансів в умовах ринкових відносин.	2
2	<p>Тема 2. Фінансова політика та механізм її реалізації <i>Практичне заняття №2</i></p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none">1. Сутність фінансової політики: мета, завдання, види.2. Фактори, що впливають на фінансову політику, її основні етапи та напрями фінансової політики.3. Сутність фінансового механізму, його складові.4. Фінансове планування: сутність, методи, завдання. Система фінансових планів.	2

	<p>5. Сутність управління фінансами.</p> <p>6. Фінансовий контроль, його сутність та необхідність.</p> <p>7. Види, методи та форми здійснення фінансового контролю.</p> <p>8. Фінансове законодавство в Україні.</p> <p>Виконання тестових завдань</p> <p>Питання для дискусії: поясніть, який вплив має фінансова політика на фінансовий стан держави.</p> <p>Теми рефератів</p> <p>1. Вплив фінансової політики на розвиток фінансових відносин.</p> <p>2. Проблеми фінансової безпеки в Україні та шляхи їх подолання.</p> <p>3. Управління фінансами: сутність, завдання та організаційна структура.</p>	
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Походження, суть і функції грошей <i>Практичне заняття №3</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <p>1. Які існують концепції походження грошей та яка з них більш адекватна ринковій практиці використання грошей в економіці?</p> <p>2. Який спосіб обміну продуктами вигідніший і зручніший для учасників ринку - у формі бартеру чи з допомогою грошей? Чому?</p> <p>3. Визначте, яке з наведених нижче визначень суті грошей є найбільш повним і правильним (і чому):</p> <ul style="list-style-type: none"> — це законні платіжні засоби, створені державою; — це все те, що використовується як гроші; — це все те, що може слугувати загальним еквівалентом; — це все те, що є носієм самостійної мінової вартості, абсолютної цінності. <p>4. Чим гроші відрізняються від звичайного товару?</p> <p>5. Причини, що зумовили демонетизацію золота.</p> <p>6. Чи існує ймовірність повернення золота на роль грошового товару?</p> <p>7. Які функції виконують гроші? Які існують відмінності в іноземній та вітчизняній літературі щодо кількості функцій грошей і з чим вони пов'язані?</p> <p>8. У яких функціях гроші найбільше потерпають від інфляції?</p> <p>9. Чим відрізняються неповноцінні гроші від повноцінних?</p> <p>10. Що таке вартість грошей як грошей, на чому вона базується і в чому вона проявляється?</p> <p>Ситуаційна задача для аудиторного обговорення зі студентами</p> <p>Розгляньте недоліки і переваги грошей в таких ситуаціях:</p> <p>а) гроші виступають у вигляді “товарних грошей”;</p> <p>б) гроші виступають у вигляді “паперових грошей”;</p> <p>в) гроші виступають у вигляді “кредитних грошей”;</p> <p>г) гроші виступають у вигляді “електронних грошей”.</p> <p>Теми рефератів</p> <p>1. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал</p> <p>2. Форми грошей та їх еволюція</p> <p>1. 3. Вартість грошей</p>	2
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Грошовий обіг і грошові потоки <i>Практичне заняття №4</i></p> <p>Питання для обговорення</p> <p>1. Грошовий оборот: суть та структура.</p> <p>2. Грошові потоки. Грошові платежі як складові грошового обороту.</p> <p>3. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні ринки та суб'єкти грошового обороту.</p> <p>4. Фіскально-бюджетний оборот. Кредитний оборот. Фінансовий оборот.</p>	2

	<p>Безготівковий та готівковий грошовий оборот, їх співвідношення. Модель сукупного грошового обороту.</p> <p>5. Грошові потоки та критерії їх класифікації.</p> <p>6. Структура грошових потоків. Механізм балансування грошових потоків. Національний дохід і національний продукт, їх роль для аналізу грошового обороту.</p> <p>7. Грошова маса та грошові агрегати. Грошовий мультиплікатор. Грошова база.</p> <p>8. Закон грошового обігу. Внесок І.Фішера до теорії грошового обігу. Швидкість обігу грошей та її чинники. Розрахунок швидкості обігу грошей. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту.</p> <p>Вирішення типових задач Виконання тестових завдань</p>	
5	<p align="center">Тема 5. Грошовий ринок і грошові системи <i>Практичне заняття №5</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке грошовий ринок? Чому його називають умовним ринком? 2. Чим відрізняються операції купівлі-продажу на грошовому і на товарному ринках? 3. Що є інструментом купівлі-продажу на грошовому та на товарному ринках? Які види інструментів використовуються на грошовому ринку? 4. Що таке боргові і неборгові інструменти грошового ринку? 5. Чим ціна на грошовому ринку відрізняється від ціни на товарному ринку? 6. Що є спільного між грошовим і товарним ринками? 7. Хто є суб'єктами грошового ринку? Між ким забезпечують зв'язки на грошовому ринку фінансові посередники? 8. Назвіть основні групи фінансових посередників. 9. Чим характерні потоки грошей у секторі прямого фінансування грошового ринку? 10. Чим характерні потоки грошей у секторі опосередкованого фінансування? <p>Ситуаційні задачі для аудиторного обговорення зі студентами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте майбутню вартість 40000 грн. через 6 років у таких ситуаціях: <ol style="list-style-type: none"> а) складний процент нараховується щорічно в розмірі 18% річних; б) складний процент нараховується раз на півріччя в розмірі 18% річних; в) складний процент нараховується щоквартально в розмірі 18% річних; г) складний процент нараховується щомісячно в розмірі 18% річних. 2. Яка пропозиція на ваш погляд вигідніша: <ol style="list-style-type: none"> а) щорічно відкладати на окремий ощадний вклад 5000 грн. за нормою доходності 14% річних; б) укласти 5000 грн. на 4 роки за умови щорічного доходу за нормою 14% річних? (Нараховується складний відсоток). <p>2. Вирішення типових задач Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівновага на грошовому ринку та процент. 2. Суб'єкти грошового ринку. 	2
6	<p align="center">Тема 6. Інфляція і грошові реформи <i>Практичне заняття №6</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття інфляції. Які розбіжності існують у 	2

	<p>трактуванні поняття інфляції?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Чи є розбіжності в трактуванні суті інфляції кейнсіанцями і монетаристами? 3. Що таке критична точка розвитку інфляційного процесу? 4. У чому полягають причини інфляції. Чому М. Фрідман вважає, що інфляція скрізь і завжди є монетарним феноменом? 5. Чи всяке зростання цін є інфляцією? Чи зводиться інфляція тільки до зростання цін? 6. Що таке повзуча, галопуюча і гіперінфляція? 7. Чи завжди інфляція негативно впливає на економіку? 8. Чому в Україні інфляція набула форми стагфляції? 9. Назвіть особливості інфляції в Україні в 90-ті роки? 10. Яку роль відіграє бюджетний дефіцит у розвитку інфляції? 11. Дайте визначення поняття грошової реформи? 12. Які види грошових реформ Ви знаєте? <p>Вирішення типових задач</p> <p>Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості інфляції в Україні в перехідний період. 2. Сутність та види грошових реформ. 3. Особливості проведення грошової реформи в Україні. 	
7	<p style="text-align: center;">Тема 7. Валютний ринок і валютні системи <i>Практичне заняття №7</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим поняття «валюта» відрізняється від поняття «гроші»? 2. Чи правомірно валюту ототожнювати з грошима у функції світових грошей? Обґрунтуйте свою відповідь. 3. Які види валют Ви можете назвати? За яким критерієм визначено кожний з видів валют, названий Вами? 4. Поясніть поняття «валютні відносини» і назвіть їх учасників (суб'єктів). Чи обмежуються валютні відносини тільки зовнішньоекономічними відносинами? 5. Що таке конвертованість валюти, які види конвертованості валюти Ви знаєте? 6. Яке економічне значення має вільна конвертованість валюти? У чому вона проявляється? 7. Чи потрібні якісь економічні передумови для вільної конвертованості валюти чи для її введення достатньо прийняти відповідний законодавчий акт? 8. Що таке валютний курс, які види валютних курсів Ви знаєте? 9. Що таке паритет купівельних спроможностей валют і чи має він зв'язок з курсом? 10. Які чинники впливають на величину валютного курсу та викликають його коливання? <p>Вирішення типових задач</p> <p>Виконання тестових завдань</p> <p>Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Валютний ринок: сутність та характеристика основних елементів. 2. Характеристика операцій на валютному ринку. 3. Сутність, основи формування та чинники впливу на валютний курс. Основні режими валютних курсів. 	2
8	<p style="text-align: center;">Тема 8. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм <i>Практичне заняття №8</i></p>	2

	<p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні положення монетаристської теорії грошей, у чому її відмінність від абстрактної теорії грошей? 2. У чому полягає сутність кількісної теорії грошей та її внутрішня єдність з номіналістичною теорією? Які напрями в кількісній теорії грошей Ви запам'ятали? 3. Які соціально-економічні події в історії Європи послугували базою для формування ідеї кількісної теорії грошей? 4. У чому полягають основні постулати класичної кількісної теорії грошей? 5. У чому полягає сутність «рівняння обміну» і хто його сформулював? Чому воно вважається найбільш виразним виявом кількісної теорії грошей? 6. До якого з напрямів кількісної теорії можна віднести американського економіста І. Фішера і чому? 7. Що нового вніс у кількісну теорію український економіст М. Туган-Барановський? <p>Творче завдання</p> <p>Дослідіть здобутки І. Фішера у сфері теорії грошей. Поясніть його вплив на розвиток сучасної економічної думки</p> <p>Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внесок українських науковців до теорії грошей. 2. Сучасні течії грошової теорії. 	
9	<p>Тема 9. Кредит у ринковій економіці. Фінансові посередники грошового ринку.</p> <p><i>Практичне заняття №9</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягають розбіжності у трактуванні форм і видів кредиту, що мають місце в літературі? 2. За якими критеріями правомірно виділяти форми і види кредиту? Чи можуть бути однаковими критерії для класифікації форм і видів? 3. Які форми кредиту Ви можете виділити і чому? 4. Які види кредиту Ви можете назвати і за якими критеріями вони виділені? 5. Чим різняться поняття «банківський кредит» і «державний кредит», «банківський кредит» і «споживчий кредит», «забезпечений кредит» і «комерційний кредит»? 6. Яка функція грошей є найбільш визнаною в економічній літературі? 7. Чи погоджуєтеся Ви з виокремленням емісійної функції кредиту? У чому слабкість позиції захисників цієї функції? 8. Які дискусії ведуться щодо контрольної функції кредиту? Чому більш правомірно виділити контрольну-стимулюючу функцію? 9. Чим обмежується надання комерційного кредиту? 10. Як класифікується банківський кредит? <p>Вирішення типових задач</p> <p>Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль кредиту у розвитку економіки України. 2. Перспективи розвитку кредитування в Україні та за кордоном. 	2
10	<p>Тема 10. Центральні банки.</p> <p><i>Практичне заняття №10</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає економічне призначення центрального банку в 	2

	<p>ринковій економіці?</p> <p>2. Які банки виникли раніше - комерційні чи центральні? Обґрунтуйте свою відповідь.</p> <p>3. Які аргументи можна привести «за» і «проти» незалежного статусу центральних банків?</p> <p>4. Які аргументи можна привести «за» і «проти» виконання центральним банком функції органу банківського нагляду?</p> <p>5. Охарактеризуйте наслідки для економіки використання урядом різних методів фінансування дефіциту державного бюджету: податкове фінансування, боргове та емісійне.</p> <p>6. Поясніть тезу: «Справді ефективна стабілізаційна політика передбачає координацію фіскальної та монетарної політики».</p> <p>7. Охарактеризуйте відносини НБУ з органами державної влади.</p> <p>8. За якими ознаками класифікуються комерційні банки?</p> <p>9. Функції комерційних банків.</p> <p>10. Операції комерційних банків.</p> <p>Вирішення типових задач Виконання тестових завдань</p>	
11	<p style="text-align: center;">Тема 11. Комерційні банки Практичне заняття №11</p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <p>1. Які чинники визначають співвідношення обов'язкових і надлишкових резервів комерційних банків?</p> <p>2. За якими ознаками класифікуються комерційні банки?</p> <p>3. Функції комерційних банків.</p> <p>4. Операції комерційних банків.</p> <p>Вирішення типових задач Виконання тестових завдань Теми рефератів</p> <p>1. Нормативно-правові основи функціонування комерційних банків в Україні.</p> <p>2. Особливості реєстрації банків з іноземним капіталом та представництв іноземних банків в Україні.</p> <p>3. Діючі обмеження на види діяльності банків. Обов'язки банків щодо збереження банківської таємниці.</p>	2
12	<p style="text-align: center;">Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною Практичне заняття №12</p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <p>1. Що таке міжнародні валютно-кредитні установи та яке їх призначення?</p> <p>2. Що означає «принцип обумовленості»?</p> <p>3. Як формується капітал МВФ?</p> <p>4. Які основні типи програм використовує МВФ у відносинах з Україною?</p> <p>5. Які інституції входять до Групи Світового банку?</p> <p>6. Як формуються ресурси МБРР?</p> <p>7. Дайте характеристику міжнародним регіональним валютно-кредитним організаціям.</p> <p>8. Які проекти кредитує МБРР в Україні?</p> <p>9. Які цілі створення ЄБРР? Основні напрями його співробітництва з Україною.</p>	2

	<p>10. Охарактеризуйте основні інструменти фінансування, що застосовує у своїй діяльності ЄБРР?</p> <p>11. У чому полягає специфіка Банку Міжнародних розрахунків?</p> <p>12. Які основні функції виконує Банк Міжнародних розрахунків?</p> <p>Виконання тестових завдань</p> <p>Теми рефератів</p> <p>1. Діяльність МВФ в Україні.</p> <p>2. Співпраця України та ЄБРР.</p>	
13	<p>Тема 13. Фінансові посередники грошового ринку.</p> <p><i>Практичне заняття №13</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <p>1. Суть, функції та основні види фінансових посередників грошового ринку.</p> <p>2. Комерційні банки.</p> <p>3. Міжбанківські об'єднання.</p> <p>4. Небанківські фінансові посередники.</p> <p>Виконання тестових завдань</p> <p>Вирішення типових задач</p>	2
14	<p>Тема 14. Платіжний баланс. Аналіз структури платіжного балансу.</p> <p><i>Практичне заняття №14</i></p> <p>Контрольні і проблемні питання для обговорення</p> <p>1. Сутність і роль платіжного балансу. Функції платіжного балансу</p> <p>2. Загальна характеристика структури платіжного балансу.</p> <p>3. Платіжний баланс України: стан та динаміка змін.</p> <p>4. Використання золотовалютних резервів у системі валютного регулювання.</p> <p>5. Що таке платіжний баланс, для чого та з яких елементів він складається?</p> <p>6. Як впливає зростання дефіциту платіжного балансу на курс національної валюти?</p> <p>Виконання тестових завдань</p> <p>Вирішення типових задач</p>	2
Усього за навчальною дисципліною		28

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт по запропонованих нижче темах.

Критерії оцінювання:

змістовність – 1 бал.

відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 18 балів.

5.2 Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

Самостійна робота здобувача (СРЗ) з курсу «Фінанси, гроші та кредит» - це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета СРЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст СРЗ: завершена теоретично-практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтована тематика самостійних навчально-дослідних завдань

1. Еволюція грошей.
2. Золотомонетний стандарт.
3. Золотодевізний стандарт.
4. Причини відмови та перспективи повернення до золотого стандарту.
5. Демонетизація золота: причини і наслідки.
6. Функція грошей як міри вартості.
7. Функція грошей як засобу обігу. Особливості обігу електронних грошей.
8. Функція грошей як засобу нагромадження.
9. Світові гроші.
10. Відмінності ролі грошей у плановій та ринковій економіці.
11. Долар та євро у ролі світових валют.
12. Сутність кількісної теорії грошей та причини її виникнення.
13. «Трансакційний варіант» кількісної теорії грошей.
14. «Кембриджська версія» кількісної теорії грошей.
15. Монетарна теорія Дж. Кейнса.
16. Сучасні тенденції кейнсіансько-неокласичного синтезу монетарних ідей.
17. Основні монетаристські ідеї чиказької школи.
18. Грошова система України, її становлення та розвиток.
19. Грошова система економіки ринкового типу.
20. Методи регулювання грошового обороту в Україні.
21. Переваги та недоліки різних типів грошових систем.
22. Методи державного регулювання грошового обороту.
23. Цілі грошово-кредитної політики центрального банку.
24. Інструменти грошово-кредитної політики.
25. Компаративний аналіз грошових систем розвинутих країн та країн, що розвиваються.
26. Грошовий оборот та його структура.
27. Внесок І. Фішера до кількісної теорії грошей.
28. Швидкість обігу грошей та її чинники.
29. Грошова маса та агрегати.
30. Ефект грошового мультиплікатора

Вимоги до написання самостійних навчально-дослідних завдань

При написанні самостійних навчально-дослідних завдань та їх оформленні варто керуватися такими критеріями:

обґрунтування вибраної теми;

опрацювання відповідної літератури;
наявність авторського розділу;
наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Робота має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг роботи – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, лїве – 3 см, праве – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» здійснюється у формі виконання завдань модульної контрольної роботи.

Модульний контроль проходить у два етапи:

1 етап – виконання письмових завдань.

2 етап – перевірка та оцінювання результатів викладачем: відповіді оцінюються за критеріями відповідності, повноти, коректності та логічності викладу.

Характеристика завдань.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1 Фінанси, гроші та кредит

Завдання 1. Підберіть вірне визначення або тлумачення – від 0 до 6 балів

Кількісний вплив фінансів на процеси суспільного відтворення

Контрольна функція фінансів

Первинний розподіл

Перерозподіл

Сфера виникнення фінансових відносин

Фінансове регулювання

1) відбувається через перерозподіл частини доходів підприємств і організацій, а також населення і спрямування цих коштів у бюджети та державні цільові фонди для задоволення державних потреб

2) дає можливість фінансам забезпечити обслуговування різних етапів розподілу (первинний розподіл і перерозподіл вартості суспільного продукту), різні сфери суспільного життя - сферу матеріального виробництва, сферу обміну і споживання

3) дозволяє фінансам забезпечити контроль за розподілом ВВП між відповідними грошовими фондами і каналами розподілу та їх цільовим використанням

4) процеси первинного розподілу вартості суспільного продукту

5) характеризується обсягом і пропонуванням мобілізованих, розподілених і використаних фінансових ресурсів

б) це розподіл доданої вартості і формування первинних доходів суб'єктів, які беруть участь у створення ВВП

Завдання 2. Оберіть вірну відповідь - від 0 до 7 балів:

1. Фінансам притаманні функції:

- а) ризикова
- б) розподільна
- в) контрольна
- г) фіскальна

2. За допомогою фінансів можуть розподілятися:

- а) ВВП
- б) ВНП
- в) національне багатство
- г) національний дохід
- д) частина національного багатства

3. Суб'єктами фінансових відносин можуть виступати:

- а) держава
- б) уряд
- в) міністерство фінансів
- г) робітники і службовці
- д) суб'єкти господарювання
- е) податкова служба

4. Які з наведених ознак притаманні фінансам:

- а) розподільчий характер
- б) існування тільки за умов ринкової економіки
- в) можливість їх використання для покриття бюджетного дефіциту

- г) грошова форма відносин
- д) державний характер

5. Роль фінансів:

- а) забезпечують розподіл ВВП
- б) забезпечують учасників розподільчого процесу необхідними фінансовими ресурсами
- в) стабілізують економічну ситуацію в країні
- г) стримують інфляційні процеси

6. Фінанси можна визначити як:

- а) гроші
- б) грошові потоки
- в) сукупність економічних відносин, пов'язаних з розподілом ВВП
- г) грошово-кредитні відносини

7. Джерелом створення фінансових ресурсів є:

- а) ВВП
- б) податки і збори
- в) прибуток
- г) доход
- д) виручка від реалізації
- е) кредити

Завдання 3 - від 0 до 7 балів

Визначте кількість грошей, необхідних для обслуговування обігу, за слідуючи ми даними:

- сума цін реалізованих товарів (робіт, послуг) – 45 млн.грн.;
 - сума цін товарів проданих у кредит, строк сплати по яким ще не наступив – 4,2 млн.грн.;
 - сума платежів по довгостроковим зобов'язанням, строк сплати по яким наступив – 8,3 млн.грн.;
 - сума взаємопогашуючих платежів – 15 млн.грн.
- Середнє число оборотів грошей за рік – 10.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2

Фінанси, гроші та кредит

Завдання 1. Чи згодні Ви з таким ствердженням? (8 балів):

1. Цінний папір може мати безпаперову форму.

2. Дивіденди, на куплені вами акції можуть бути видані не грошима, а акціями підприємства.

3. Відсотки по облігаціям можуть бути сплачені, навіть якщо підприємство має збитки.

4. Дивіденди по привілейованим акціям можуть бути сплачені, навіть якщо підприємство має збитки.

5. При сплаті дивідендів звичайні акції мають перевагу перед привілейованими.

6. Акція – форма вкладення капіталу.

7. Купівля акцій акціонерного товариства – це надання позики акціонерному товариству.

8. При переході варранта з рук в руки товар, змінюючи свого власника, може не змінювати свого місцезнаходження.

Завдання 2. Заповніть таблицю за зразком. (8 балів):

Класифікація грошових фондів підприємства

№ з/п	Ознаки класифікації	Види грошових фондів	Ким утворюються, з якою метою
1	За джерелами формування	Власні: - статутний капітал - пайовий капітал Позичені (банківські кредити) Залучені (кредиторська заборгованість)	Утворюються засновниками, у формі внесків, з метою забезпечення господарської діяльності підприємства Надаються банками, з метою підтримання господарської діяльності чи фінансування програм розвитку Формуються у процесі розрахункової діяльності підприємства зі своїми кредиторами
2	За місцем формування
3	За характером використання
...

Завдання 3. Коротка змістовна відповідь (4 бали, по 2 бали за кожне питання):

1. Оснівні фінансові категорії.
2. Функції і роль фінансів.

Загальна максимальна можлива кількість балів за 1 модульну контрольну роботу - 20 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **2 академічні години.**

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен набрати не менше 12 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
19-20	91-100%	Зараховано
16-18	83-90%	
14-15	76-82%	
13	60-75%	
12	60-67%	
0-11	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є формою самостійної роботи здобувача і виконуються в наступному вигляді:

1. Есе, тези доповідей, наукова стаття в фаховому збірнику, участь в наукових конференціях тощо.
2. Участь в програмах неформальної/інформальної освіти, проходження онлайн курсу від Prometheus тощо.

Під час виконання ІНДЗ оцінюються такі компоненти:

- Слайди до відповіді/презентації – 5 балів
- Повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- Якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 бали
- Самостійність та креативність – 10 балів

Максимальна кількість балів - 30 балів.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyyc>

Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю:

1. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин.
2. Українська фінансова школа.
3. Підвищення ролі фінансів в умовах переходу до ринкових відносин.
4. Вплив фінансової політики на розвиток фінансових відносин.
5. Проблеми фінансової безпеки в Україні та шляхи їх подолання.
6. Управління фінансами: сутність, завдання та організаційна структура.
7. Організаційні засади державних фінансів на сучасному етапі.
8. Сутність фінансової кризи та шляхи її подолання в Україні.

9. Проблеми приватизації в Україні та їх вирішення в контексті світового досвіду.
10. Вплив галузевої специфіки та форм власності на особливості організації фінансів підприємницьких структур.
11. Становлення та розвиток податкової системи України.
12. Сучасні проблеми системи оподаткування України.
13. Значення нового Податкового кодексу для розвитку держави
14. Становлення та розвиток бюджетної системи України.
15. Бюджет в економічній системі держави та його вплив на соціальні процеси в державі.
16. Історичні аспекти становлення та розвитку бюджетної системи України.
17. Пріоритетні напрямки залучення зовнішніх та внутрішніх позик.
18. Альтернативні джерела погашення державного боргу України.
19. Аналіз економічних наслідків зовнішнього запозичення України.
20. Основні проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування та місцевих фінансів в Європі.
21. Проблеми формування фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування на сучасному етапі.
22. Основні шляхи та напрямки реформування системи пенсійного забезпечення в Україні.
23. Роль страхування у фінансовій системі України.
24. Місце страхового ринку в фінансово-інвестиційній діяльності України.
25. Становлення та розвиток ринку цінних паперів в Україні.
26. Значення фінансового посередництва на фінансовому ринку.
27. Вплив міжнародних фінансових організацій на фінансову систему України.
28. Завдання України у зовнішньоекономічній політиці.
29. Еволюція грошей.
30. Золотомонетний стандарт.
31. Золотодевізний стандарт.
32. Причини відмови та перспективи повернення до золотого стандарту.
33. Демонетизація золота: причини і наслідки.
34. Функція грошей як міри вартості.
35. Функція грошей як засобу обігу. Особливості обігу електронних грошей.
36. Функція грошей як засобу нагромадження.
37. Світові гроші.
38. Відмінності ролі грошей у плановій та ринковій економіці.
39. Долар та євро у ролі світових валют.
40. Сутність кількісної теорії грошей та причини її виникнення.
41. «Трансакційний варіант» кількісної теорії грошей.
42. «Кембриджська версія» кількісної теорії грошей.
43. Монетарна теорія Дж. Кейнса.
44. Сучасні тенденції кейнсіансько-неокласичного синтезу монетарних ідей.
45. Основні монетаристські ідеї чиказької школи.
46. Грошова система України, її становлення та розвиток.

- 47.Грошова система економіки ринкового типу.
- 48.Методи регулювання грошового обороту в Україні.
- 49.Переваги та недоліки різних типів грошових систем.
- 50.Методи державного регулювання грошового обороту.
- 51.Цілі грошово-кредитної політики центрального банку.
- 52.Інструменти грошово-кредитної політики.
- 53.Компаративний аналіз грошових систем розвинутих країн та країн, що розвиваються.
- 54.Грошовий оборот та його структура.
- 55.Внесок І. Фішера до кількісної теорії грошей.
- 56.Швидкість обігу грошей та її чинники.
- 57.Грошова маса та агрегати.
- 58.Ефект грошового мультиплікатора
- 59.Структура грошового обороту в Україні.
- 60.Структура та динаміка грошової маси та агрегатів в Україні.
- 61.Класифікація грошових агрегатів США.
- 62.Інфляція: її сутність та форми прояву.
- 63.Інфляційний цикл: сутність та механізм формування.
- 64.Сутність та особливості проведення структурних грошових реформ.
- 65.Вплив інфляції на рівень монетизації економіки.
- 66.Динаміка інфляційних процесів в Україні на сучасному етапі.
- 67.Проблеми монетизації економіки України.
- 68.Механізм балансування попиту і пропозиції на грошовому ринку.
- 69.Фінансові посередники та їх місце на фінансовому ринку України.
- 70.Ринок цінних паперів в Україні.
- 71.Доларизація економіки України: причини і наслідки.
- 72.Сутність та мотиви попиту на гроші.
- 73.Формування попиту на гроші в Україні.
- 74.Вплив тінізації економіки на пропозицію грошей.
- 75.Фактори впливу на пропозицію грошей в Україні.
- 76.Проблеми монетизації економіки України.
- 77.Механізм балансування попиту і пропозиції на грошовому ринку.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

		складання	повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Північноукраїнського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»»):

обов'язкове відвідування навчальних занять;
активність здобувача під час практичних занять;
робота в команді;
своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача;

презентації та доповіді мають бути авторськими та оригінальними;
вся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Список літератури

Основні джерела:

1. Політило М.П., Хома І.Б., Чубка О.М., Ярошевич Н.Б., Якимів А.І. Фінанси, гроші та кредит. Finance, money and credit: навч. посібник. Львів: Новий світ-2000. 2025. – 234 с.

2. Содома Р.І., Дубинецька П.П., Саміло А.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика (Finance, money and credit: theory and practice): навчальний посібник – Львів. ЛДУБЖД, 2024 – 624с.

3. Гроші та кредит : навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат // Yaroshevych N. & Kondrat I. (2025) Money and Credit. Tutorial. Novij Svit-2000, Lviv. 146 p.

4. Суздалева О. С. Гроші та кредит: навч. посібник. Київ: МДУ, 2024. 169 с.

5. Гроші та кредит: навч. посіб./ С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н.В. Лисиця [та ін.]. Київ: КНУБА, 2024. 227 с.

6. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с..

7. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств: навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2024. 360с.

8. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: навчальний посібник / Вахович І.М., Вахновська Н.А., Дорош В.Ю., Іщук Л.І., Коробчук Т.І., Кузьмак О.М., Ніколаєва А.М., Пиріг С.О., Поліщук В.Г., Чиж Н.М. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. 384 с.

9. Фінанси підприємства: навч.-метод. посіб. / Леонов Я.В., Бондар А.С. – Харків: ХДАФК, 2024. – 122 с.

Додаткові джерела:

1. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль. 2-ге видання. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2019. 424 с.

2. Карлін М. І. Державні фінанси розвинутих країн. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2019. 484 с.

3. Олійник О.В., Шацька В.М. Інформаційні системи і технології у фінансових установах. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2019. 436 с.

4. Колесников О.В. Історія грошей та фінансів. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2017. 180 с.

5. Попова Г.Ю., Положенцева К.Л., Акопов С.Е. Управління бізнесом та фінансова діагностика в умовах війни. Наукові перспективи. 2024. Вип. 2(44). С. 862-878.

6. Попова Г.Ю., Топчій К.А. Оцінка фінансового стану та удосконалення системи поточного фінансового управління підприємства. *Збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Вища технічна освіта XXI століття: виклики, проблеми, перспективи»*, 14–15 грудня 2023 р. Краматорськ – Івано-Франківськ : ДонНАБА. 2023. С. 258-263.

7. Попова Г.Ю., Рахуба А.В. Порядок проведення аналізу фінансового стану підприємства шляхом розрахунку системи показників (на прикладі КВП «Краматорська тепломережа»). *Вища технічна освіта XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: колективна монографія* / За заг. ред. Л.К. Лисак, В.А. Григор'євої. Краматорськ – Івано-Франківськ : ДонНАБА. 2023. Вип. 2.

8. Сущенко М.А., Попова Г.Ю. Фінансові аспекти антикризового управління підприємством. *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. Краматорськ : ДонНАБА. Вип. 1 (15), 2019. С. 156-168.

9. Крикун В.С., Попова Г.Ю. Дослідження основних показників фінансово-економічного потенціалу комунального підприємства. *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. Випуск № 3. 2020 (21). С. 74-78.

10. Соломка Б.Г., Попова Г.Ю. Діагностика рівня фінансової стабільності на прикладі комунального транспортного підприємства. *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. Випуск № 3. 2020 (21). С. 79-87.

11. Кошева І.С., Попова Г.Ю. Фінансова стійкість підприємства та можливості її збільшення. *Збірник наукових праць Донбаської національної*

академії будівництва і архітектури. Краматорськ : ДонНАБА. Вип. 2 (25), 2021. С. 48-57.

12. Попова Г. Ю., Гордіченко К. Д. Удосконалення управління Cash flow у процесі реалізації проекту. *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. Краматорськ : ДонНАБА, 2018. № 3-2018 (13). С. 158-165.

Інформаційні ресурси:

1. Веб-сайт Верховної Ради України URL : <http://www.rada.gov.ua/>
2. Веб-сайт Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Веб-сайт Міністерства економіки України URL: <http://www.me.gov.ua/>
4. Веб-сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.kmu.gov.ua/>
5. Веб-сайт Державної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua/>
6. Веб-сайт Державної аудиторської служби України URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
7. Веб-сайт Національного банку України URL: <https://www.bank.gov.ua>
8. Веб-сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Веб-сайт Державної казначейської служби України URL: <http://treasury.gov.ua/>
10. Веб-сайт практичного журналу «Баланс» URL : <http://balance.ua/>